

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
«Економіка підприємства та організація підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему: **«Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства (на прикладі ТОВ «Саратський завод продтоварів»)»**
(назва теми)

Виконавець:

студент факультету ФЕУП
Куманова Поліна Василівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

д.е.н, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Літвінов Олександр Сергійович _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. За нинішніх умов функціонування підприємств на ринку підвищується рівень ризику діяльності та виникає додаткова необхідність у пристосуванні до мінливих ринкових умов. В даний час ринок перенасичений підприємствами, які створюють аналогічну продукцію, але виходять у лідери та виділяються з-поміж інших саме ті, які мають найвигідніші конкурентні переваги відносно інших підприємств. Тому дане дослідження стосовно шляхів підвищення конкурентоспроможності підприємства є досить актуальним.

Науковими дослідженнями за даною тематикою займалися багато видатних вітчизняних і зарубіжних вчених, а практичними аспектами пошуків шляхів підвищення конкурентоспроможності займаються не лише науковці, а й високопосадовці, керівники промислових підприємств. Зокрема цю проблематику досліджували: Піддубний І.О., Піддубна А.І. [1], Фатхутдінов Р.А. [2], Акімова І.М [3], Воронкова А.Е. [4], Шершньова З.Є. [5], Стівенсон В.[6], Градов А.П.[7], Булах І.В. [8], Круглов М.І., Янковий О.Г.[9], Л.М. Калашникова [10], М.І. Перцовський [11], Маренич А., Астахова І. [12], Душко А.П. [13], Шинкаренко В.Г., Бондаренко А.С. [14], Портер М. Е. [15], Брикаліна С.В., Літвінова В.О. [16], Радулов Д.Д. [17] та багато інших.

Мета дослідження – дослідження та обґрунтування теоретичних аспектів щодо сутності поняття конкурентоспроможності, вивчення факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, що здійснюють вплив на конкурентоспроможність підприємства в умовах ринкового середовища; а також висвітлення проблем та шляхів підвищення конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах господарювання.

Завдання дослідження:

- визначити сутність та значення поняття конкурентоспроможності підприємства;

- проаналізувати фактори, що впливають на конкурентоспроможність підприємства;
- вивчити методи оцінки конкурентоспроможності підприємства;
- надати загальну характеристику підприємства, що досліджується;
- провести галузевий та конкурентний аналіз ринку виробництва соків;
- провести аналіз виробничо-господарської діяльності ТОВ «Саратський завод продтоварів»;
- оцінити конкурентоспроможність ТОВ «Саратський завод продтоварів»;
- розробити заходи для підвищення конкурентоспроможності ТОВ «Саратський завод продтоварів» та оцінити їх ефективність.

Об'єктом дослідження є процеси обґрунтування підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Предметом дослідження є методи та заходи, які спрямовані на підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Методи дослідження. Для розв'язування поставлених завдань використано наступні методи наукового дослідження: теоретичний аналіз літературних джерел, синтез, порівняння, прогнозування, метод порівняльного аналізу для оцінки фінансово-господарської діяльності підприємства та визначення його місця на ринку, статистичні методи оцінки ризиків від впровадження розроблених заходів.

Інформаційну базу дослідження складають матеріали наукових конференцій, статистичні дані щодо розвитку галузі, кон'юнктурні дослідження галузі, аналітичні огляди стану ринку промисловості, статистичні та довідкові матеріали, матеріали наукових досліджень, представлених у вигляді статей та монографій, а також дані статистичної та бухгалтерської звітності ТОВ «Саратський завод продтоварів».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел

(53 найменування). Загальний обсяг роботи становить 84 сторінки. Основний зміст викладено на 70 сторінках. Робота містить 34 таблиці та 16 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА»** розглянуто сутність поняття «конкурентоспроможність підприємства», проведене дослідження внутрішніх та зовнішніх факторів, що впливають на конкурентоспроможність підприємства та розглянуті основні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства.

У другому розділі **«ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ВНУТРІШНЬОГО ТА ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ТОВ «САРАТСЬКИЙ ЗАВОД ПРОДТОВАРІВ»»** проаналізовано основні показники діяльності підприємства, розглянута характеристика підприємства, розраховані основні техніко-економічні показники діяльності та проведена оцінка конкурентоспроможності ТОВ «Саратський завод продтоварів».

У третьому розділі **«РЕАЛІЗАЦІЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВ «САРАТСЬКИЙ ЗАВОД ПРОДТОВАРІВ»»** запропоновано три заходи щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства: удосконалення маркетингової стратегії; впровадження нового виду обладнання, що дозволяє виготовляти новий вид продукції; впровадження CRM-системи для автоматизації управління операційними процесами.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Визначено сутність поняття конкурентоспроможності підприємства. Аналіз досліджень показав, що на сьогоднішній день серед науковців є безліч думки стосовно розуміння та трактування поняття конкурентоспроможність підприємства. Незважаючи на різні підходи і різні бачення визначення

конкурентоспроможності підприємства, головним є те, що конкурентоспроможність – найважливіша ланка всієї системи ринкового господарювання. Конкурентоспроможність підприємства – це здатність ефективно використовувати власні і позикові ресурси на конкурентному ринку.

2. Досліджено, що існує багато факторів, які впливають на конкурентоспроможність підприємства. Вони є тісно взаємопов’язані одні з одними та чинять вплив на функціонування організації і успішність реалізації її продукції.

3. Проаналізовано та узагальнено існуючі методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності. На підставі їх критичного аналізу з’ясовано, що більшість з існуючих в економічній літературі та практиці методів оцінювання конкурентоспроможності не є універсальними. Внесено власні авторські корективи у формулу оцінювання коефіцієнту конкурентоспроможності підприємства. Було визначено, що вона є більш об’єктивною та враховує досить вагомий чинник – імідж підприємства.

4. Було охарактеризовано діяльність підприємства «Саратський завод продтоварів» та основні показники його діяльності. ТОВ «Саратський завод продтоварів» – українське підприємство-виробник натуральних соків, яке працює на ринку продуктів харчування більше 20 років і є офіційним представником торгової марки Квант. Продукція, що випускається, повністю відповідає міжнародній системі стандартів якості, не містить жодних барвників та консервантів, оскільки значна частина її експортується за кордон.

5. Для аналізу оцінки конкурентоспроможності використано метод ефективної конкуренції, метод експертних оцінок, багатокутник конкурентоспроможності та SWOT-аналіз. Результати аналізу показали, що ТОВ «Саратський завод продтоварів» займає найнижчі конкурентні позиції серед порівнюваних підприємств через низьку ефективність збутової і

виробничої діяльності підприємства, а також нижчі конкурентоспроможність товару (за ціновим показником) та імідж підприємства, ніж у конкурентів. Однак показник фінансового стану підприємства є задовільним.

6. Визначили шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства та запропонували впровадження заходів, а саме: удосконалення рекламної підтримки, впровадження нової вакуумно-випраної системи та CRM-системи на підприємстві.